

paa en Kjøbstads Grund eller i et Sogn udlagte Veie angaaer, da mener jeg, at det bør være som i gamle Dage, da Byernes Forder endnu ikke vare udflyttede, at Beboerne nemlig bør søge at komme overeens om, hvorledes de ville anlægge Veiene paa deres Grund, og hvorledes de ville vedligeholde dem; kunne de ikke blive enige, da bør Sagen afgjøres i Righed med, hvad der skete i hine Tider, da Ulvermændene i Byerne afgjorde slige Stridigheder. Jeg troer ikke, at denne Sag hører ind under Lovgivningen, og skjøndt jeg ikke skal være villig til at give min Stemme til Loven, saa anseer jeg den dog ikke for saa meget nødvendig.

Sonne: Jeg er ikke enig med den ærede firdste Taler i, at dette Forslag kun angaaer enkelte Parceller eller enkelte Veie, der føre til Tørvemoser og Enge. Tværtimod, det angaaer ganske andre Forhold, hvor det vil være særdeles gavnligt. Der er mange enkelte Gaarde og navnlig alle saadanne Steder, hvor den nuværende Anordning ikke faaer Anvendelse, hvor de nødvendige Arbeider vedrørende Veivæsenet ikke kunne udføres, fordi en enkelt Mand viser sig uvillig dertil. Der er enkelte Gaarde, der ligge isolerede, og for hvis Beboere det er ligesaa nødvendigt som for alle Andre at have Veie til deres Hjem. Fordi en Enkelt fordrer, at Veien til hans Rod skal istandsættes, er det ikke sagt, at han kan opnaa det, thi de Andre kunne sætte sig derimod, og dette kommer af, at der er Mangler tilstede ved den nuværende Lovgivning i saa Henseende. Det synes dog i sig selv at være rimeligt, at de Folk, der have Nyttien og Brugen af Veien, ogsaa bør vedligeholde den. Jeg er ikke enig med den ærede Forslagsstiller i den Bestemmelse, han har indført i sit Forslag om Afbenyttelsen af Landvæsenkommis-sionerne. Jeg er enig med det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds (C. M. Jespersen) i, at Amtsrådet bør have den endelige Afgjørelse af disse Sager, og for maafee at faa saa meget større Sikkerhed og Garantier kunde jeg ønske, at Politimesteren i Forening med Kommunalbestyrelsen foretog den første Bestemmelse om disse Veies Optagelse og Vedligeholdelse, og at de derefter indsendte

deres Forslag til Amtsrådet. Den ærede Forslagsstiller udtalte som en Nødvendighed for Landvæsenkommissionerne, at de kom tilstede paa Stedet for at see, hvorledes Forholdene ordnede sig, men Amtsrådet kan jo ogsaa ved Delegerede komme tilstede paa selve Stedet og see, hvorledes Forholdene ere beskafne. Jeg antager, at der er tilstrækkelig Garantier, naar først Kommunalbestyrelsen og Politimesteren og dernæst Amtsrådet have undersøgt Sagen paa selve Stedet, og disse finde, at Veien bør optages og istandsættes.

L. Olsen: Saavidt jeg hørte, har den ærede firdste Taler uden tvivl misforstået mine Ytringer; thi jeg har forstået Lovforslaget saaledes, at enhver enkelt Gaard har Ret til at faa den Veie, der fører til Gaarden, udlagt som offentlig Bivei. Jeg veed ikke, om den ærede Taler har lagt Mærke til dette i min første Udtalelse.

N. P. Hansen: Ja, hvorvidt de Veie, der senere ere fremkomne ved Udflykning, skulle komme ind under dette Begreb, skal jeg holde mig tilbage fra at omtale, men jeg mener, at dersom det foreliggende Lovforslag skal være til nogen virkelig Nytte, saa maa det tillige skarpt betegne saadanne Veie, som man nærmest kan kalde Markveie, og til disse regner jeg saadanne, som ere udlagte ved Udflykninger, men senere ikke istandsatte og som følge deraf ikke ere i farbar Stand. Jeg betragter det som et statsøkonomisk Tab, at der ikke allerede for længe siden med Hensyn til saadanne Veie gennem Lovgivningen er givet Regler, hvorved Brangvillige kunde tvinges til at istandsætte og vedligeholde dem; thi det er jo naturligt, at ved Udflykningen er Udlobbernes Beliggenhed bleven aldeles tilfældig, og nu kan det see, at der kan være mange Driftige, som for længe siden vilde have bragt saadanne Udlobber, der bestaae af Mose, Kjør eller Hebe, under Kultur, naar de ikke havde haft de Banfælgeligheder at bekæmpe, at mange Brangvillige have modsat sig Istandførelsen og Vedligeholdelsen af disse Veie, fordi de førte over forskjellige Jordstrækninger af større eller mindre Omfang. Da der, som sagt, ikke hidtil igennem Lovgivningen